

Internationella ligor sköter motorstölderna

Stölderna av båtmotorer är en professionell och välorganiserad verksamhet som går med vinst. Det framgår av polisens egen rapport. Text: Lars Afzelius

FÖRRA ÅRET STALS cirka 2 500 motorer till ett värde av 250 Mkr i Sverige. Årets första månader visar på minst samma intresse för våra båtmotorer och den som tror att stölderna kommer att avta blir tyvärr besviken. Så länge våra gränser är öppna för utförsel utan effektiv kontroll kommer flödet av stöldgods från Sverige att fortsätta.

Polisen säger att så länge det finns efterfrågan på varor, goda vinster i verksamheten, låg risk för upptäckt och låga straff kommer verksamheten inom detta brottsområde med stor sannolikhet att öka. Just liten risk för upptäckt och låga straff är viktiga incitament för att fortsätta med den typen av brottslighet.

Internationella stöldligor från främst Litauen, Polen, Rumänien och Vitryssland har organiserat en omfattande stöldverksamhet i Sverige. Det finns välutvecklade organisationer i landet som förser stöldligorna med allt som behövs för att lyckas.

NÄR TJUVARNA RÖR sig i landet används hyrbilar eller svenskregistrerade målvaktsbilar. Polisen talar om särskilda individer som bistår med asylhjälp, falska officiella postadresser, anonyma sovplatser och utrymmen där brottsverktyg och stöldgods kan döljas och undgå eventuell husrannsakan.

Boenden kan vara safe-houses med anonyma adresser som aldrig uppges vid poliskontroller, svarshotell med lägenheter, hus eller gårdar där sängplatser hyrs ut. Målvaktsbilar används ofta som brottsverktyg och utrymmen för stöldgods har hyrts eller är rekognoserade i förväg.

Supportorganisationerna bemannas av personer som är etablerade i vårt samhälle, arbetar i utländska åkeriföretag men också tillfälligt jobbar svart åt brottsnäringsenheten samt inresta individer som av olika skäl har givits ett samordningsnummer istället

I den här rapporten från polisens nationella operativa avdelning framgår tydligt hur en stor del av brottsligheten i Sverige är organiserad.

för folkbokföringsnummer. Dessa individer rekryteras ofta från socialt utsatta familjer och fängelsemiljöer.

SAMORDNINGSNUMRET GER I princip samma rättigheter till välfärdsystemet som ett personnummer. Arbetsinkomst som kopplas till ett samordningsnummer kan till exempel medföra arbetsbaserade förmåner och pensionsrätt för medborgare från EU-länder, oavsett om samordningsnumret är baserat på äkta handlingar. Ofta förekommer fiktiva identiteter, vilket försvårar identifiering och samverkan med polis i andra länder.

Det finns ingen begränsning för hur många fordon som får registreras på en identitet. År 2018 fanns över 700 samordningsnummer med fler än tio bilar registrerade på sig. De flesta kraftigt skuldsatta på tillsammans 99 Mkr. Ungefär 10 000 av de bilar som står skrivna på dessa 700 målvakter används i brottslig verksamhet.

De internationella brottsnätverkens tillvägagångssätt kan delas in i en serie av händelser, som måste fungera var för sig. Vi talar om gränspassage/inresa, boende, rekognosering av stöldobjekt och förflyttningar inom landet, tillgrepp, förvaring av

stöldgods, transport av och handel med stöldgods, gränspassage/utresa och summering av intäkter och utgifter.

De flesta som stödjer stöldverksamheten bor i Sverige. De är dock svåra att få grepp om eftersom deras verksamhet sällan kan lagföras och de som stjälar och de som transporterar godset alltid snabbt försvinner ut ur landet.

MÅNGA BROTTSNÄTVERK ÄR också mycket störningskänsliga och byter snabbt geografiskt område/land när man upptäcker myndighetsåtgärder som innebär ökad risk för upptäckt eller lägre vinstmarginaler. Det har hänt att fordon med stöldgods har lämnat sin plats i en kö för att köra ombord när polis eller tull påbörjar stickprovskontroller vid färjelägen.

I brottsnätverkets hemland identifieras godset, ges nya identitetshandlingar och återförs till den legala marknaden eller transporteras vidare till lokala svarta marknader i Östeuropa, Centralasien eller Kina. Enligt Larmtjänst och försäkringsbranschen förs det ut stöldgods ur Sverige till ett värde av två miljarder kr varje år.

Det är en välorganiserad verksamhet som fortsätter att växa så länge riskerna är små och renderar låga straff om man lagförs. I många domar framgår att lagförda tidigare begått likande brott i våra grannländer och i de flesta fall blivit utvisade på fem eller tio år, något som är sällsynt i Sverige. Den internationella brottsnätverken har inte etablerat sig i samma omfattning i Finland och Danmark beroende på en lagstiftning som innebär ökad risktagning och lägre vinstmarginaler. ☹

Källa: Polisens rapport "Internationella brottsnätverk inom organiserad tillgreppsbrotslighet" (Underrättelseenheten, Nationella Operativa Avdelningen).